SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 28. **V Ljubljani,** v petek 5. februvarija 1886. **Letnik XIV.**

Državni zbor.

Z Dunaja, 4. februvarija.

V današnji seji državnega zbora je po razdelitvi došlih peticij tirolski poslanec grof Spaur storil obljubo, potem pa se je vršila volitev predsedništva. Pri volitvi predsednika bilo je oddanih 289 glasov, od kterih jih je dobil dosedanji predsednik dr. Smolka 279. Ko je podpredsednik grof Clam razglasil izid volitve in dr. Smolkata povabil, da naj prevzame predsedništvo, bil je vnovič izvoljeni predsednik pozdravljen z živahnimi dobroklici in ploskanjem z rokami. Dr. Smolka se je prav ob kratkem zahvalil za zaupanje, rekši, da si bode prizadeval to zaupanje opravičiti s strogo nepristranostjo.

Pri volitvi prvega podpredsednika bilo je oddanih 276 listkov, izvoljen je zopet grof Rihard Clam-Martinic, ki se je tudi za izvolitev zbornici zahvalil. Levičarji so pri tej priliki zopet pokazali, da se ne držé sklenjenega dogovora, ker so oddali prazne listke, kterih je bilo vsega skupaj 105. To ravnanje je zbudilo med desnico veliko nevoljo in nekteri so mislili, da bi bilo prav levičarjem to nepošteno ravnanje vrniti in tudi za njihovega druzega podpredsednika ne glasovati. Pa desnica se je držala dane besede in od 273 oddanih glasov dobil jih je Chlumecky 257. Praznih listkov je bilo 11, ki so pa prihajali od udov nemškega kluba.

Ko se je tudi Chlumecky zahvalil za skazano mu zaupanje, bila je volitev šolskega in gospodarskega odseka. Izmed slovenskih poslancev izvoljen je v šolski odsek poslanec Klun, v gospodarski odsek pa poslanec Šuklje. Potem sta se predloga o zavarovanji delavcev proti nezgodam in o njih podpiranji v bolezni v pretres izročila obrtnijskemu odseku, predlog o novem eksekucijskem redu pa justičnemu odseku.

Okolu ¼2. ure pričel je Kindermann vtemeljevati svoj predlog o pogodbi s severno-železniško družbo. Kakor se je že včeraj govorilo v poslaniških krogih, nameravajo levičarji pri tej priliki hudo napadati kupčijskega ministra zarad železnice iz Praga v Duhov. Današnji dnevni red bo težko rešen, prihodnja seja pa bo v torek, 9. t. m.

Novošegni parlamentarizem

je začel čudne, vmes jako surove, odrastke poganjati. Spominjajmo se le dogodkov naših avstrijskih zbornic v Beču, Budapeštu in Zagrebu. Vsi pa nimajo istega vzroka, iste podlage, ampak so bolj ali manj (ne rečemo opravičeni, ker surovost ni nikjer opravičena) graje vredni. Zagovarjati surovih izgredov toraj nikoli ne moramo in ne smemo. Jih ne moremo pa tudi vselej obsoditi, se vendar dajo včasih nekoliko izgovarjati, ker človeška slabost se vtika v vsa človeška dela. Po tej izjavi ume vsaki čitatelj lahko naše stališče. Iz tega stališča poglejmo malo naše domače zbornice in sicer danes hrvatsko v Zagrebu. Znano je čitateljem „Slovenčevim“, da je madjarska zbornica pohvalila ravnanje in postopanje banovo. Pohvalo je zaslužil, ker ban res praktično izvaja nazore madjarske države, po kterih je kraljevina trojedina hrvatske bedosti zgodovinski pojem, a sicer „misera contribuens provincia“. Ban, da Hrvatsko vpreže v madjarsko igo, posluževal se je vseh sredstev, ki so mu na razpolaganje. Vsega ni mogel storiti, kar rad, a nekaj je pa že; kar bi drugi izvršil v desetih letih, to je on v dveh. Odpravil je porotne sodbe, ker neljubih oseb niso obsojevale, kakor je on hotel; odpravil je neodstavljivost sodnikov, ker so bili še taki vmes, ki so prijatelji pravice ter si niso dali zavezati oči; odpravil je slobodo tiska, ker je imela gospôska preveč posla z zaseženjem časnikov. V enem letu je imel nek časnik čez sto zapečatenih člankov; odpravil je slobodo sabora in odkritosrčnega govorjenja; ko se je bilo seznalo, da kandidira dr. Marijan Derenčin, spremenili so dvakrat volitveni obrok; ko je bil vkljub vsemu pritisku Derenčin izvoljen, prosila so sodišča sabor, naj dovoli, da ga smejo sodbeno preganjati zavoljo razžaljenja časti; ko pride v sabor in pravi, da seja naj dalje traja (bila je namreč nepotrebno pretrgana), pokara ga predsednik — zavoljo nespodobnega obnašanja, in nato nastane vrišč med njegovimi drugovi, toraj predsednik predlaga, naj se iz sabora izključi za 30 sej, ker je on (!) ta hrup prouzročil; — zdaj se dela tudi daljoglas med saborom in redarstvom (banskim dvorom), da se more precej poklicati oborožena moč; odpravil je samoupravo mestnih občin, ker se nektera mesta niso obnašala po nalogu banovem in njegovih uradnikov; odpravil je sedež in ime Reške županije, ker mora biti ona madjarsko primorje, ne meneč se za določbe v pogodbi navedene. Še marsikaj bi bilo povedati, n. pr. o svobodi volitev itd., pa naj to zadostuje. Zabranil je nadalje shod jugoslovanskih književnikov. Utrgal je znatno svoto „Matici Hrvatski“, ki jo je vsako leto dobivala od sabora. Obvezal je prinos jeronimskemu društvu, stoječemu celó pod pokroviteljstvom kardinalovim. Preustrojil je upravo podžupanijsko, vsled ktere bodo podžupani delali, kakor bode želel ban; toraj ne gledé na obstoječe postave in odredbe.

V državni zbornici madjarski so Tiszi očitali, da prodaja državna posestva svojim privržencem za polovico cene, na kar nastane strašno bučanje in zahtev dopričanja, kar je poslanec Ungron tudi obljubil storiti, ker ima dokaze. Kraljeva milost je krajincem prepustila iztržek krajinskih gozdov; to so Madjarji preprečili, ter delajo železnice sebi na korist, Hrvatom na očitno škodo. Tako n. pr. se izvažajo slavonski pridelki cenejše iz Slavonije v Vratislavo, kakor pa iz Vukovara v Karlovec. Koliko ima Hrvatska železnic — obljubljenih ob času volitev, ki se imajo delati sodni dan popoludne.

Slabo je madžarsko gospodarstvo, a hrvatsko je še slabeje, danes pride na vsako glavo 5½ gld. davka. Leta 1869 sta imeli Hrvatska in Slavonija ravnega in neravnega davka 5,764.503; 1872. leta 7,927.954; leta 1876 je iznašala davčna svota 9,049,494; a leta 1885 je presegla 10,000.000. Res davek ni merilo niti napredka niti nazadka, ker se

---

LISTEK.

Nikolaj Jurišič,

kranjski dež. glavar (1538—1544) in glasovit junak.

Spisal I. Steklasa.

Suleman je vojsku sakupio,
Ter je tvrdi Kiseg obsednuo:
Bio ga je trinajest nedelja,
I učini trideset juriša (napadov).
Hrv. narod. pesem.

Med glasovite junake, ki so se za cesarja Ferdinanda I. (1526—1564) posebno odlikovali kot umni državniki in vešči vojskovodje, spada gotovo tudi Nikolaj Jurišič. Zraven Ivana Kacijanerja, Žige Višnjagorskega, Janeza Ungnada, Ivana Lenkoviča, Jožefa Lamberga, pa hrvatskih banov Krste Frankopana, Ivana Karloviča, Petra Kegleviča, Nikolaja Zrinjskega in junaških vojvodov Petra Kružica Trsačana, Vuka Frankopana ter Marka Stančiča, je gotovo Nikolaj Jurišič eden prvih znamenitih mož Ferdinandove dôbe; kajti njegova junaška obramba trdnjave Kisežke ostala bode v večnem spominu vsem potomcem. Za nas Slovence pa je on, čeravno rojen Hrvat, še posebno znamenit, ker je bil nekaj časa kranjski deželni glavar ter je njegov svět v obrambenih zadevah naše domovine in sosedne Hrvatske v onih žalostnih časih, ko je Slovenec s Hrvatom že komaj odbijal turške napade, bil posebno mnogo čislan. Kakor sem v lanskem „Slovencu“ v podlistku popisal življenje glasovitih junakov Ivana Kacjanarja in Nikolaja Zrinjskega, tako mislim letos nadaljevati životopise slavnih mož iz slovenske zgodovine, dobro vedóč, da vsak rodoljub rad čita o slavnih vitezih iz domače zgodovine. Začnimo letos z Nikolajem Jurišičem.

Nikolaj Jurišič se je rodil l. 1490 v gnjezdu uskočkih sokolov, v starodavnem Senju na morju od gosposkih staršev. Brž ko ne da se je rodovina Jurišičeva naselila v Senju vsled osvojenja bližnjih županij Gacke, Like in Krbave iz gorskih predelov Hrvatske, kar so storile tudi mnoge druge znamenite hrvatske porodnice ter se naselile v Primorju. Še dandanes živé Jurišiči v Perušiču v ličko-otočkem okrožju, ter je bila nekdaj jako ugledna obitelj, iz ktere so zbirali poglavarje, dokler je Perušič bil turški, pa tudi kasneje pod krščansko vlado, dokler ni bila krajina brez obzira na starodavne uredbe in običaje po nemškem in vojaškem kalupu vstrojena. Roda je imel Nikolaj tudi v Zadru in v okolici današnjega Karlovca, kajti v tistem času, ko je Nikolaj živel, se spominjata kot cesarska poslanca na turškem dvoru: Nikolajev brat ali stričnik Jeronim Jurišič iz Zadra in njegov sin Vespazijan, a kakšnih deset let kasneje (1557) je živel Julij Jurišič iz Zadra, kapetan v gradu Hrastovškem pri današnji Petrinji. Le-ta pa je potem v nesrečni bitki pri Budačkem (blizo Vojniča) l. 1575, kjer je pal tudi krajiški general Herbard Turjaški, prišel v turško robstvo z mnogimi drugimi hrvatskimi in slovenskimi vojaškimi zapovedniki. Kakor so se bili poturčili za gospodstva turškega Perušički Jurišiči, tako je postal poturica tudi drugi rojak Jurišičev, Soliman paša, o kterem je spomnil veliki vezir Ibrahim silnega sultana Solimana leta 1533 pri priložnosti poslanstva Jeronima Jurišiča v Carigradu, da je sandžak (predstojnik) v Kara-Amidu v Aziji, in da ima več zemelj in ljudstva nego kralj Ferdinand, pa da zapoveda 50.000 konjikom.

O Nikolaju Jurišiču moremo iz njegove mladosti prav malo pripovedati. Toliko se zná, da je Jurišič z nekimi odličnimi junaki kakor s Krstom Frankopanom, Sigfridom Koloničem in Ivanom Len-

denar trosi v produktivne institucije v pomnoženje obrta, prometa, trgovine, ter se tako delajo novi studenci prihodka in prislužka. Prav tega pa v Hrvatski ni: narodu se jemlje, a se mu ne vrača, od tod nazadek in uboštvo.

Ves dolg, vknjižen na posestva in zemljišča v Hrvatski, iznašal je leta 1868 32,165.425 gld., leta 1878 55,165.095 gld., leta 1883 89,569.562 gld. To je napredek gospodarski: vsak dan ogromna števila rubežen in — družin brez strehe. Vrh tega še lihvarji gulijo narod, tirjajoči od dolgovine po 20, 30, tudi 50 odstotkov.

Stanje živinorejstva je tako-le: Leta 1869 je imela Hrvatska konj 258.858, l. 1884 217.120, toraj 41.000 manj. Leta 1878 je bilo volov 194.293, a leta 1880 le 179.159. Narod hrvatski je poljedelski, ki živo potrebuje take živine. Čim bolj rastejo datbe in davki, tim bolj pada blagostanje in moralnost.

V Hrvatsko-Slavonski je bilo obsojenih hudodelcev l. 1873 1167, l. 1883 2510. V Krajini leta 1873 736, l. 1883 1632. V 10 letih je poskočilo vkupno število od 1203 na 4192 hudodelstev, toraj za 2289. Gledé na tolike rane, ki jih opozicija odkriva, kar seveda vladi ni ljubo, pravi, da ji opozicija polena pod noge meče, ter jo zavira od blagoslovljenega dela.

Kaj je bilo treba provokacije z dvojezičnimi grbi, ki je rodila katastrofo, plačano s stotinami človeških življenj in ogromno svoto za vojno izvedbo? Kaj je bilo treba provokacije z arhivalnimi spisi, od kterih Miškatovič pravi, da jih bodo že Madjarji izločili, kteri da so hrvatski, kakor bi se to ne bilo moglo zgoditi v Zagrebu? Kaj je treba tretje, četrte, pete, itd. provokacije? Vse to kaže, kakor bi se Hrvatom govorilo: Vi ne smete napredovati vi se morate boriti, živeti morate v stiskah in revščini, da bote pokorni podaniki Ogerske; da Ogerka se okoristi, da Ogerska živi, raste in — cvete!

Tako le je stanje Hrvatske. Res, prežalostno! Mnogo tega so krivi poslanci hrvaški — sedanji in prejšni — sami; a vsega ne. Ni li žalostno za rodoljuba gledati, kako Ogerska Hrvatski pravico za pravico odteguje in vničuje? Res, toraj tudi ni čuda, če se nekteri dajo zapeljati, da svoje pravice na presurov način tirjajo? Ne bomo takega postopanja zagovarjali, saj smo ga tudi mnogokrat že grajali in vselej obsodili, a človeško misliti, nekoliko izgovora, saj pomilovanja je vendar vredno. Tako toraj v Zagrebškem saboru.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. februvarija.

Notranje dežele.

Kakor se kaže, so se na Dunaji v ministerstvu notranjih zadev izpred tistega „daljnogleda“, s kterim na *Trst* gledajo, megle razvlekle, ki so opazovalcu grofu Taaffeju čist razgled na naše Primorje posebno pa na Trst ovirale. Pač ni čuda, da se jim je toraj vse nejasno, nedoločno, v nekaki megli videlo, v kteri se ni dalo prav razločiti, kako se Slovenci in kako irredentovci Avstriji nasproti obnašajo. Taaffe je pač videl, da je iz Trsta neka stranka proti Dunaji vedno le zaničevanje in sovraštvo kazala, razločiti je pa sam ni mogel: telegraf mu pa tudi ni nič pravega povedal. Kar je nedavno semkaj od laške strani potegnil prav vroč jug in je pri poslednjih volitvah tiste megle nad Tržaškim mestom prepodil, da se je irredenta pokazala, kakoršna je. Takrat se je tudi Taaffeju pokazal Trst v pravi luči. Slovenci so mu sicer že zdavnej nasproti vpili, kakošen da je, pa jih minister ni slišal, ker so jim drugi usta mašili. No, dobro da sliši in vidi vsaj sedaj; kajti bolje pozno, kakor nikdar. Taaffe je začel sedaj, ko vidi, kako da je, po Trstu pometati. Odstavil je Vidulicha od upravništva avstrijskega Lloyda in je vanj poklical goriškega Slovenca in državnega poslanca dr. Tonklija. To je pa še le jeden korak, naj bi grof Taaffe še mnogo takih storil ter posegel višje in nižje!

Visoka vlada razdelila je 2. februvarja silno važen načrt postave med poslance v državni zbornici, načrt namreč o *zavarovanji delavcev za slučaj bolezni.* Ako državni zbor načrt sprejme, potem bo s to postavo v Avstriji osušenih mnogo solzá in se bo prihranila marsikteri družini beraška palica; kajti po tej postavi morali se bodo zavarovati vsi delavci in nižji uradniki za slučaj bolezni ali smrti, da bode potem njihova družina vsaj za silo z vsim potrebnim preskrbljena. V prvi vrsti bodo k temu prisiljeni delavci in nižji uradniki vseh trgovinskih in obrtniških strok. Silili se pa za sedaj še ne bodo delavci pri poljedeljstvu in gozdarstvu, temveč bo imel gledé poslednjih določevati minister notranjih zadev v zvezi z deželnim odborom dotične dežele. Pomoč, ki si jo bodo zavarovanci s tem pridobili, bode v podpori, ktero bodo dobivali v denarjih in zdravilih. Zdravila namreč in zdravnike bodo imeli brezplačno, in če bi bolezen več časa trajala, tudi na dan polovico navadnega zaslužka. Le-ta podpora se bo izplačevala za sedaj najmanj 13 tednov, če bi namreč bolezen tako dolgo trajala. Otročnice dobivale bodo podporo vsaj po tri tedne. Zavarovanje bodo oskrbovale: okrajne, prometne, stavbarske in družabniške blagajne, bratovščine, kakor tudi druge zadruge. Vloge se bodo odmerile po navadnem zaslužku dotičnega. Navaden zaslužek se pa ne sme nikjer višje kakor po dva goldinarja in nikjer manj kakor znaša v dotičnem kraji navadna dnina, v poštev jemati.

Vnanje države.

Interpelacija v Rimskem parlamentu zarad odstranitve venca Tržaške irredente od groba Viktorja Emanuela, o kteri smo nedavno na tem mestu pisali, zagledala je že beli dan. 30. jan. je poslanec Di Braganza prijel ministra notranjih zadev, zakaj da se je to zgodilo, ker se je s tem grob ranjkega kralja onečastil. Minister Depretis je rekel, da je vlada smatrala za svojo dolžnost odstraniti in zabraniti demonstracije, ktere bi kalile dobre rázmere nasproti sosednji državi. On je za vse odgovoren, če komu morda ni še kaj všeč v v tem oziru, naj se le nanj obrne. Sicer naj se pa ne rabi grob ravno tistega kralja, ki je Italijo napravil, za to, da bi se ž njim sedaj Italiji sitnosti delale. Ako smo dotični trak z njegovo vsebino vred odstranili, smo s tem storili le domovinsko dolžnost; kajti vsebina na traku je bila taka, da bi bilo hipoma konec dobrih razmer med nami in Avstrijo, če bi jo bili ondi pustili. Ali čujete, kako da se Avstrija v Rimu bolje spoštuje, kakor pa v Trstu?! Ali ni to velika sramota, da mora laški minister avstrijske podanike učiti, kaj je spodobno, kaj ne? Quousque tandem kako dolgo bo imela še Tržaška sodrga (irredenta) izdajalna zlorabiti potrpežljivost avstrijsko? Naj bi se to z Dunaja energično zaklicalio v Trst; kajti skrajni čas bi pač že bil za to! Omeniti nam je le še, da je bil interpelant z ministrovim odgovorom za sedaj zadovoljen.

Kakor se čuje, *črnogorski knez Nikolaj* v resnici denarja po svetu išče. Potreboval bi ga za sto in sto reči, kterih jim v Črnigori še manjka, poglavitno pa za ustanovo industrije, za napravo dobrih in zložnih cestá in za osnovo parobrodnega društva na Adriji, kajti od poslednje turške vojske postala je Črnogora tudi primorska država. Ni sicer mnogo primorja, kar ga ima, nekaj ga je pa vendar in to ji za sedaj zadostuje. Kaj je knez v Parizu opravil, kjer so za taka podjetja največe finančne glave, ni znano; verjetno pa je, da, če mu je na Francoskem spodletelo, se mu tašto kolikor toliko na Ruskem obnese, od koder Črnogora tako skoraj vse dobiva, česar doma pogreša.

Solunska luka jela je zanimati naše parobrodno društvo avstro-ogerski Lloyd v Trstu. Do sedaj je to društvo ondi le malo agencijo imelo. Ker pa vidi, da se železnica med Solunom in Belemgradom svojemu dovršenju približuje, vsled ktere se bo pomenljivost Solunske luke v mednarodni trgovini podvojila, nakupil je upravni odbor v Solunu že sedaj zemljišče 1600 kvadratnih metrov obsežno, kjer hoče postaviti večo agencijo in potrebna založišča za razširjeno Lloydovo trgovino, ktere se ondi v bodočnosti nadja, kedar bode vlak iz Belegagrada naravnost v Solun hitel.

Hudi časi prišli so za *poljsko duhovščino* po Litaviji, kjer so jih grozno preganjati jeli. Ruska vlada hoče menda katoličanstvo ondi po sili zatreti in pravoslavje vpeljati; vsaj vsi njeni koraki na to kažejo. Škofa Hryniewieckega pregnali so že lansko leto v Sibirijo, ker je božje zapovedi višje cenil, nego človeške naredbe. Na njegovo mesto vsedel se je oskrbnik prelat Zdanovicz, s kterim so Rusi vrlo zadovoljni, kajti mož jim dela, kakor si sami želé. Rusom pomaga svoje brate preganjati. Prav z njegovo pripomočjo prestavili so nedavno za kazen gimnazijalnega prefekta Kurczewskega, ker je bil tako drzen (?), da se je pri podučevanju krščanskega nauka poljščine posluževal, ker je videl, da ga učenci v ruščini ne razumejo dobro. Zopet drug duhoven z imenom Svajkovski se je tako daleč spozabil, da je pri pogrebu svojim rojakom nekaj besed v poljščini spregovoril. Ruska vlada ga je zarad tega odstavila od duhovske službe. Za Poljake so res žalostni dnevi napočili. Od zapada pritiskajo jih Nemci, na istočni strani pa Rusi. Bog jim pomozi!

Francozi so si svoje homatije na *Madagaskarju* konečno vendar-le vravnali, če tudi so se vlekle, dalje kakor je bilo treba. Dotična državna pogodba se je že v zbornici prebrala in reči se mora, da je za Francoze jako ugodna, še veliko ugodneja, nego so optimisti od nje pričakovali. Na podlagi tiste pogodbe postali so Francozje dejanski gospodarji otoka, če tudi so navidezno gospodstvo Havasom prepustili. Ti bodo imeli lastno vlado, svojega predsednika, kteri bo imel nekaj vojakov na razpolaganje. Vrhovno oblast pri Hovasih pridržala si je pa njihova kraljica. Predsednik je toraj bolj nekako policijski načelnik, kajti podrejeni so mu tudi vsi tujci na otoku. Pravice, ki so se Francozom priznale, so pa sledeče: oni morajo v prvi vrsti skrbeti za potrebne vojaške in civilne učenike v Hovaški armadi, za inženirje, za profesorje in načelnike raznim obrtnijam. Dalje imajo pravico povsod najemati posestva, zemljišča, poslopja in založišča, ktera ob enem potem preidejo pod francosko varstvo in vodstvo. To bode Francozom mezinec, kterega so si pri Hovasih priborili, da jih bodo kmalo za celo roko zgrabili. Madagaskar bo kmalo francoska last.

Francoska in *Nemška* ste se pobotali v Afriki in v Tihem morji. 24. decembra sta namreč grof Herbert Bismark in francoski poslanec baron

---

kovičem še pred Mohačko bitko stopil v vojaško službo avstrijskega vojvode Ferdinanda, ki je že od l. 1522 zasedel s svojimi četami pomejna mesta Bihač, Krupo, Skradin, Liko in Krbavo, a nekaj kasneje tudi Novi in Dobronjivo pri Dvoru na Uni. L. 1526 imenuje se Nikolaj Jurišič kot vrhovni zapovednik (supremus capetaneus) nad četami v hrvatski krajini. Kakor se vidi iz pisma, ki ga je Jurišič poslal 16. julija 1526 iz grada Cetinskega Ferdinandu, bil je on že takrat poglavitni posrednik med avstrijskim vojvodom in hrvatskimi velikaši, ki ga v pismu, pisanem mesec dni kasneje hvalijo, da je vedno ž njimi nevstrašljivo vkljub največi nevarnosti boril se na korist celemu krščanstvu.

Jurišičevo ime je bolj poznato v zgodovini še le po nesrečni bitki pri Mohaču (29. avg. 1526), v kteri je pal ogersko-hrvatski kralj Ljudevit II., iz rodovine poljskih Jagelonov, ko je dobil kraljevski prestol na Ogerskem in Hrvatskem Ferdinand I. Habsburški. Ferdinand se je imel namreč po smrti Ljudevitovi boriti za prestol na Ogerskem in Hrvatskem z glasovitim Zapoljskim, pa je gledal da pridobi za-se vsaj Hrvate, ker oči Ogrov so bile obrnjene bolj na Zapoljskega nego nanj.

Kakor smo že omenili je bil takrat zapovednik na turški meji Jurišič in poleg njega Ivan Kacijanar; v Slavoniji pa je bil glavni vojvoda Krsta Frankopan, ki je že poprej služil pod Maksimilijanom ter so zato dobro znali svetovalci Ferdinandovi, ker so bili še vsi od Maksimilijanovih časov na kraljevskem dvoru ostali. Ferdinand je zatoraj poprosil Frankopana in Jurišiča, da mu bota komisarja na bodočem hrvatskem zboru in da pripravljata hrvatske velikaše za njegov izbor. Ko se je pa Frankopan izneveril ter pridružil Ivanu Zapoljskemu, poveri Ferdinand s tem znamenitim poslom posebno Jurišiča, a zraven njega svojega tajnega svetovalca Pavla Obersteinerja, Ivana Kacijanerja in Ivana Pichlerja, zapovednika pomejnega grada Mehovega na Dolenjskem.

Med vsemi se je gotovo Jurišič najbolj trudil za Ferdinandov izbor ter dokazoval, da vojvoda avstrijski med vsemi ostalimi knezi najbolj zasluži, da bode izbran za hrvatskega kralja, kajti resnično je, kar pravi o tadanjem žalostnem stanju za Hrvatsko: „Ko nas je naš pravi kralj Ljudovik zapustil, ko so na nas vsi kralji in knezi krščanski pozabili, takrat nam je Ferdinand avstrijski pomoči poslal in pomagal nam naša mesta braniti.“ 1. jan. l. 1527 se zbere na poziv Jurišičev cvet hrvatskega plemstva na Cetinju (iztočno od Slunja), ter izberejo tukaj v samostanski cerkvi sv. Marije Ferdinanda I. za kralja z enoglasnim svojim zaključkom. Zborovalci ga spoznajo posebno zato za svojega vladarja, ker jih je on jedini izmed vseh krščanskih kraljev podpiral, da jim turški krvolok ni vplenil domovine ter jih odtrgal od zveze krščanskih držav. Pa tudi na tem zboru je Ferdinand obetal Hrvatom, da bode po mestih na Krajini o svojem strošku vzdržaval 1000 konjikov in 200 pešcev in da bode mesta oskrbel s potrebnim orožjem in strelivom. Za vzdrževanje vojske od 8000 konjikov naj dadó polovico stališi (plemeniči), a drugo bode dal on sam. Da bode Hrvatsko še bolj branil, držal bode v sosedni Kranjski vedno nekoliko vojske. Da je bil Jurišič Hrvatom vsled tega izbora mil, vidi se najbolj iz tega, ker so hotli Hrvati imeti njega za vrhovnega sodnika kraljevine ter so novega kralja o predstavki 3. jan. l. 1527 za to prosili. Celó za bana so si ga želeli mesto nesposobnega Frana Bačana, kojega so mnogo tožili zarad zanemarenja krajiških trdnjav, posebno stolnega mesta Bihača na Uni. Ali ker je bil le-ta privrženec Ferdinandov in poseben ljubimec kraljice Marije, pridržali so ga v banski časti.

Ker si je med tem druga stranka hrvatska, na čelu ji Krsta Frankopan, izbrala za kralja Ivana Zapoljskega, bila je hrvatska kraljevina razdeljena na dva tabora, a sovražnik krščanstva se tudi zopet

de Ćourcel podpisala pogodbo zastran naselbin v Afriki in v Tihem morji. Isto tako sta se pobotala nemško-afrikanska naselbina Collinove družbe z glavarjem Mensa v Porto Seguro. Za mejo bode obojim Francozom in Nemcem reka Jampo, dežela na jugu te reke bode francoska, na severu nemška. Na sužnijskem bregu ostane Nemcem protektorat nad „Tago“ nad Porte Seguro in Malo-Popo. Zato bodo pa Nemci odpovedali se posestvu v Senegambiji. V Tihem Morji ostane Francozom prosto postopanje pri Novih Hebridih; a Francozi priznajo Collinovi družbi iste pravice v Kobi in Kobitaju, kakor jih imajo francoske družbe zastran kupčije, nakupovanja zemljišč itd. Kralj Mensa bode imel v Porto-Seguro za čas življenja pri Nemcih isti priboljšek, kakor ga je imel pri Francozih. Nemčija tedaj sega po drugih delih sveta, Francoska pa se rada ali nerada umikuje. — Za domačine pa se oboji malo brigajo.

Izvirni dopisi.

S Krškega, 4. februvarja. Odkar neki naše „bralno društvo“ obstoji, še nikoli ni praznovalo spomin na čast našemu prvemu pesniku, Val. Vodniku, kakor ravno letos. V svesti smo bili, da naše mestice ne bode zaostalo za druzimi večimi ali manjšimi okraji po širni Sloveniji, ter da bode odbor „bralnega društva“ v istini skrbel za primerno in dostojno veselico. Nismo se varali, kajti spored cele veselice je bil povsem jako izboren. V ta namen se je nas vkljub slabemu vremenu v dan 2. februvarja na večer v društvenih prostorih precejšnje število zbralo. Tudi rodoljubne gospé in gospodične se niso vstrašile deževno-sneženega vremena, ampak so se veselice vdeležile v mnogobrojnem številu. — Videli smo med navzočimi tudi nekaj gospôde iz Leskovca, Vidma in celó g. župnika iz Rajhenburga. Slava vsem!

Kar se tiče posameznih točk, moram le vse pohvalno omeniti, kajti pevci, kakor tudi igralca na glasoviru, so svojo nalogo častno rešili. — Čveteroročno igranje na glasoviru (igrala gospica M. V. in gospod T.) je bilo jako dovršeno. Čveterospev „Njega ni“ je povoljno izpal, v kterem se je posebno odlikoval solist g. učitelj M. iz Leskovca. G. V. nas je zopet očaral s svojim močnim pa milodonečim basom, kajti „Mornarja“ s spremljevanjem na glasoviru je tako dobro pel, da boljše pač misliti ne moremo. V slavnostnem govoru je mestjanski učitelj g. J. B. pokazal, da ima mnogo govorniškega talenta, kajti on nam je v jedrnatem govoru živo narisal neprecenljive zasluge našega prvega pesnika V. Vodnika, ki je tako rekoč prvi širil med slovenskim narodom „narodno zavest“, ter s tem tudi mnogo vplival na potomce svoje, ki so v njegovem duhu nadaljevali, kar je pričel. Zadnja pesen „Kdo je mar?“ se je v vsakem obziru natančno pela. Zopet se je g. baritonist odlikoval, isto tako solista gg. V. Š.; v kvartetu pa g. tenorist.

Iz vsega je razvidno, da je odbor „bralnega društva“ svojo nalogo častno izvršil in želimo mu, da bi še v prihodnje v tem smislu nadaljeval, kakor je pričél.

Pred vsem moram pa še javno pohvaliti gospico učiteljico M. V., ki je tako spretno preskrbela spremljevanje na glasoviru v zboru „Kdo je mar?“ Hvala jej za nje veliki trud!

Naj bi odbor „bralnega društva“ nam še mnogo takih lepih veselic napravil — v tekočem letu! —r.

Domače novice.

(Presvitli cesarici za vožnjo po morji) ne bode služila ladija „Miramar“, ampak parnik „Greif“, ki je dobil povelje iz Pulja odjadrati v Miramar, kamor ima priti do 7. t. m. Za poveljnika omenjenega parnika imenovan je konte Cassini.

(Gosp. Alojzij Pogačar), nečak ranjkega knezoškofa, odpotoval je danes v Bombay, v srednjo Indijo, kjer ga menda v kratkem dojde čast vicekonzula. Pot do tje traja 20 dni (po rudečem morju), prej se je moralo hoditi krog Afrike, kar se je navadno v dveh mesecih zvršilo.

(Odlikovanje.) Jožef Rupnik, vladni sluga pri deželni vladi kranjski, ki se podá v pokoj, odlikovan je od presvitlega cesarja s srebrnim križcem za zasluge.

(O dolenjski železnici) bil je včeraj v tukajšnji trgovinski in obrtniški zbornici zanimiv razgovor, h kteremu so bili tudi nekteri vplivneji Dolenjci povabljeni. Pravijo, da je nada, da pride dolenjska železnica še letos pred državni zbor.

(Šišenska čitalnica) priredi v nedeljo dne 7. februvarija v čast in spomin prvega slovenskega pesnika Valentina Vodnika slavnostno besedo s plesom v Koslerjevi zimski pivarni. — Spored: 1. Viktorin — „Zmes narodnih pesnij“, svira vojaška godba. — 2. Pl. Balfé — Ouvertura k operi „Ciganka“. — 3. „Prolog“, govori g. Al. Pin. — 4. Fr. Gerbič — „Moj spominek“, mešani zbor. — 5. A. Hribar — „Brambovska“, moški zbor. — 6. Hausner — „V českem gaji v našem raji“, svira vojaška godba. — 7. A. Sohor — „Naša zvezda“, mešani zbor. — 8. A. Haidrih — „Sirota“, možki zbor z alt-samospevom. — 9. Schlögel „Zimska basen“, svira vojaška godba. — „Hišnik v zadregi.“ Veseloigra v dveh dejanjih. Spisal Anton Kržič. — P. n. člani Šišenske čitalnice so prosti vstopnine. — Gostje plačajo 50 kr. za osobo. Začetek ob 7. uri. — K obilni vdeležbi najvljudneje vabi Šišenske čitalnice odbor.

(Kmetijsko potovalno predavanje) ima tajnik c. kr. kmetijske družbe g. Gustav Pirc v nedeljo dné 7. t. m. dopoludne po prvi božji službi ob ½8. uri v Mirni Peči in ravno ta dan popoludne po službi božji ob 3. uri v Prečni. Predavanje v obeh krajih je v šolskem poslopji.

(Raztrgalo je) delavko Uršo J. v torek, 2. febr., v tovarni za svinec v Litiji. Zjutraj ob 5. uri se je vsedla preblizo zraven stroja, kjer jo je kolo za obleko zgrabilo in potegnilo k sebi, ter jo za smrt pobilo. Uro po prejetju zakramenta sv. poslednjega olja je svojo dušo izdihnila. Bog ji daj večni mir!

(Utonil je konj) posestnika Jožefa Grabovšeka v četrtek 28. m. m. v Litiji. Kakor večkrat, pustil ga je prostega, da gré k Savi pit in ni ga bilo več nazaj.

(Namestniški sovetnik g. Haas), ki je dosedaj v Celji za okrajnega glavarja služboval, prosil je za pokojnino. Presvitli cesar je prošnjo vslišal in je g. Haasa pri tej priložnosti odlikoval z redom železne krone tretje vrste.

(Sodniško.) C. kr. okr. sodnije pristav, gosp. Milovčič v Kanalu, postal je pristav deželne sodnije v Trstu.

(Za ribiče.) Kdor želi dobiti letošnjih mladih potoških postervic, oglasi naj se za tiste pri kranjskem ribarskem društvu v Ljubljani. 30.000 jajčic vložilo je omenjeno društvo letos v dotične priprave za lego v začetku januvarija in skoraj vsa so se izlegla. Mladih ribic v valilnici na Studencu pod Ljubljano vse mrgoli.

(Diurnista,) ki je vajen rokovanja v političnih zadevah, sprejme s 1. marcem c. kr. okrajno glavarstvo v Kočevji proti plači 30 gld., ktera se mu tudi lahko poviša. Prosilci morajo imeti dobra spričevala.

(Delo na bodoči železnici Herpelje-Trst) se počasi dalje pomika. Na delu je blizo 600 ljudi in so do sedaj nekaj čez dva odstotka skupnega dela dovršili.

(Vojaške izpremembe) pri c. kr. slovenskem pešpolku kralj Milan srbski št. 97. Dosedanji polkovnik Josip Nemečic vitez Bihačgradski zapusti polk, ker prevzame zapovedništvo 1. pogorske brigade. Zapovedništvo polka 97. prevzame pa polkovnik Hamilkar baron de Fin, ki je dosedaj s.užboval v tirolskem lovskem polku.

(O poštah in brzojavu) je zopet nekaj novega. Ker sta urada združena, se bode status brzojavnih uradnikov razpustil razun telegrafistinj in paznikov brzojavnih potez. Poleg že omenjenih brzojavno-uradniških služeb opustili se bodo pri poštnem statusu c. kr. poštni nadzorniki. Uradništvo združenih uradov delilo se bode od slej nadalje v naslednjih pet vrst: 1. upravni uradniki (juristi); 2. tehnični uradniki; 3. računski uradniki; 4. blagajniški uradniki in 5. prometni uradniki.

Razne reči.

— Umrli dr. Miroslav Harant, deželne vlade sovètnik na Dunaju, bil je včeraj popoludne ob 3. uri pokopan. Ranjki je bil znan, neprestrašen katoličan na Dunaji. Vdeleževal se je na prvem mestu vseh katoliških društev; povsod je svetoval, spodbujal, vodil, govoril in zagovarjal katoliško reč in katoliško resnico, kakor so mu ravno okoliščine dopuščevale ali velevale. Mož je bil res neprestrašen boritelj za katoliško cerkev. Naj počiva v miru.

— Volitev opata pri trapistih v Banjaloki v Bosni. Sv. oče so povzdignili samostan trapistov v Banjaloki v opatijo in 27. januvarja je bil za opata izvoljen o. Bonaventura, poprej prijor po naslovu v „Marija Zvezdi“. Novi opat si je mnogo zaslug pridobil za samostan, in samostan, ki je po odhodu trapistov v Afriko zeló opešal, povzdignil se je zopet v kratkem časi.

— „Allgemeiner deutscher Schulverein“ v Berolinu. Iz zadnjega lista tega društva se dá posneti, kako zeló se ti društveniki brigajo za razmere na Avstro-Ogerskem. List ima namreč sestavek „o pomadjarovanji na Ogerskem“,

---

pripravljal, da napade Hrvatsko in sosedne slovenske zemlje, trudil se je Ferdinand, da si občuva vsaj gornjo Hrvatsko med Kolpo in morjem, ker mu je le-ta varovala naslednje zemlje. Pa tudi Slavonije ni tako rad pustil, kajti tudi tukaj je delal Jurišič proti Frankopanu, kterega je Zapoljski imenoval za svojega bana. Ko so se le-ti sovražniki posvetovali na zboru v Križevcih, kako bi se pripravili za boj proti Nemcem, naložil je Ferdinand svojemu poglavarju na Ogerskem, Dietrichu pl. Hartyschu, da se podá nemudoma v pomoč Ljubljanskemu škofu Krištofu, kterega je kralj poslal v Slavonijo, da skliče njemu udane stališe na poseben zbor. Jurišič se je med tem še vedno v Slavoniji mudil ter delal za Ferdinanda, kojemu je sporočil, da se mu je skoraj popolnoma posrečilo Slavonce (t. županije Zagreb, Varaždin in Križevce) pomiriti in za kralja pridobiti. On in Bačani se snideta z Ljubljanskim škofom v Krapini, kjer je tačas stal tudi Ivan Ungnad, štajarski stotnik s 400 pešci in enim topom. V Krapini so se posvetovali, kako bi bilo najbolje premagati hrvatske upornike Šimona Erdödy-ja, Ivana Taha in Ivana Baufija, kterih gradove je bil kralj Bačanu obljubil, ako jih njegovi privrženci osvojé. Ali sprevideli so, da so za tako podvzetje preslabi, in sklenili so, da naj se tudi štajarsko konjištvo umakne iz Slavonije, kakor se je bilo že poprej tudi Kranjsko pod Ivanom Pichlerjem.

Iz Krapine se je podal Jurišič zopet na hrvatsko mejo, kjer so se bili Turki vnovič prikazali in nekaj ljudi v sužnost odpeljali. Ali Jurišič ni imel več vojske kakor 50 konjikov, s kojimi ni mogel mnogo opraviti ter je zaradi tega začel tožiti na kralja, da mu ni mogoče na ta način zemlje braniti, zatoraj je postavil kralj poleg vernega viteza Jurišiča za vojvodo svoje vojske in za bana junaka kneza Karloviča. Trudil se je tudi, da po nasvetu Jurišičivem vtrdi mesta na Uni, a posebno Bihač, ki so ga smatrali kot ključ Hrvatske. Ali Ferdinand je kazal le dobre želje, storiti pa ni mogel skoraj nič, ker je bil vedno v denarnih zadregah, njegov brat Karol V. pa se je vojskoval s francoskim kraljem, mesto da bi bil pomagal Ferdinanda v borbi proti najhujšemu sovražniku krščanstva.

V tem žalostnem času je prepustil kralj Ferdinand I. vse poslove v Krajini Nikolaju Jurišiču, ki si je pridobil za obrambo hrvatskih in slovenskih mest zares velikih zaslug, nagovarjaje Hrvate in Slovence na vztrajen odpor ter pomagaje jim s svojimi četami na onih mestih, kjer je posebna nevarnost pretila. Kakor je Jurišič na 27. avg. l. 1529 iz Metlike kralju sporočil, napadali so zopet Turki Kranjsko, posebno tako zvani martolosi (barmatolos, t. j. oboroženik, pri Novogrkih žendarm). Sleherni dan je lomastilo 50 do 60 konjikov ter tako zvani martolosi ali neredni vojaki čez mejo in požigali ter plenili, kolikor se je dalo. Ravno to leto so prodrli še dalje na Kranjsko ter glasoviti samostan v Zatičini razdjali. Jurišič je imel tedaj dovelj skrbi, da ohrani od teh napadov nesrečne zemlje. L. 1528 je postavil kralj Ferdinand Jurišiča za kapetana v Reki ter mu predal na uživanje posestvi Postojno na Kranjskem in Novigrad v Istri. Kot kapitan Reški je imel po kraljevskem nalogu še tisto leto miriti Rečane s Senjskim kapetanom Ivanom Lenkovičem, s kojim so se bili Rečani hudo popravdali. V tem času se je bavil Jurišič tudi z naseljevanjem Uskokov v Žumberku in v tamošnji okolici kot na vgodnem mestu za te begunce, ki so se bavili večidel s pastirstvom, a ti gorski kraji so jim mogli prav ugajati. Zatoraj se je zadrževal večidel v Metliki kot na vgodnem mestu. Vrh tega pa mu je kralj poveril poleg bana Ivana Karloviča l. 1529 tudi še upravo zapuščine kneza Brnardina Frankopana in oskrbništvo nad otroci Brnardinovega sina Ferdinanda. Na ta način imel je dovelj posla na vse strani.

(Dalje prih.)

a drugi članek pa pripoveduje, kako je nemštvo v nevarnosti tam nekje v Nuerschanu na Českem.

— Sramota našemu veku je kupčija s sužnji — i kaj še — z dekleti. Ta posel opravljajo židje iz Galicije. Gosposka pozná troje takih zveri, imajo baje veliko denarja na razpolaganje. Na Avstro-Ogerskem imajo stalne agente in pošiljajo ljudi, ki imajo popotne liste, kakor rokodelci in dninarji. Kupčujejo pa v Bombay-u v Indiji, v Port-Saidu, Kalkutti, v Madras-u in Singaporu. Da gosposko goljufajo, preskrbé ti mešetarji dekletam potne liste v Švico, na Laško, na Angleško ali v Hamburg in jih spravijo na ladije pod tujimi zastavami. Gosposka je vse vkrenila, da odpravi na Avstro-Ogerskem to ostudno mešetarenje, kakor je svoje dni vstavila to trgovino v južno Ameriko. Taka kupčija je znamenje, da gremo nazaj v paganske čase.

— Maršal Bazaine, tisti, ki je Metz Prusom predal in bil potem obsojen, a iz ječe zbežal, živi sedaj v Madridu, ne godi se mu ravno preslabo, njegova soproga je podedovala po materi lepo premoženje. Letnih prihodkov ima baje 15.000 gl. Bazaine je sedaj star 74 let, pravijo da je dobro rejen in se nič več tako skrbno ne napravlja kakor nekdaj, zarad tega nekteri sodijo, da se mu slabo godí. Poslednje njegovo delo je popisovanje njegovega vojskovanja v Mehiki in zagovor njegov zarad predaje trdnjave Metz. Njegov najstarejši sin je prostovolec v polku Cacadore pri posadki v Madridu.

— Zlato in platina v Sedmograških Karpatih. Ogerski listi vedó povedati, da je mineralog Herman Ackner na južnem pobočji Karpat našel bogate žile zlata in platine. To je vladi naznanil in misli napraviti zvezo z nekterimi podjetniki za kopanje teh rud.

— Ali so protestantje kristijani, ali niso? Zastran protestantov, ki spadajo k tako zvani škofovski cerkvi, kteri je glavar angleški kralj ali kraljica in ki se smatra za državno cerkev, pravi kardinal Manning, da so še zmirom kristijanje, dasiravno so odpadli od edinosti v veri, kristijanje so pa zato, ker verujejo na razodenje božje, na odrešenje človeškega rodú po Sinu Božjem, mišljenje, javno dejanje in nehanje je obče krščansko. Zavetišče in bramba ti krščanski veri je pa državna cerkev. Znano pa je, da liberalci na Angleškem delajo na to, da bi cerkev razdržavili, t. j. zveza med cerkvijo in državo naj neha. Kardinal Manning pa misli, da bi bilo tako razdržavljenje angleške cerkve zguba za krščansko vero; ljudje, ki na to delajo, bi radi v angleškem ljudstvu vničili še to krščanstvo, ktero je dosihmal ohranila. Ko bi bilo mogoče vse angleške protestante pripeljati v katoliško cerkev, bi vsak katolik želel, da se to zgodí, še preden solnce zatone, a družiti se z možmi, ki malo ali prav nič ne verujejo, to se pa pravi zvezati se z ljudmi, ki hočejo ljudstvu vzeti še to vero, kolikor je ima; ljudstva pa za sedaj, ker nas je tako malo in ker nimamo gmotnih pripomočkov, ne moremo med sé sprejeti, niti te naloge v tem trenotji prevzeti, da bi ga vodili. — Na Nemškem je sicer primeroma več katolikov, a protestantje so po večem vero zavrgli in neverni liberalci postali. Toliko bolj čislati gré tiste protestante, ki se držé glavnih načel krščanstva, posebno teh, ki verujejo v Kristusa Sinu Božjega. Prav primerno je, da se katoliki v zvezi z vernimi protestanti bojujejo zoper nejevero in branijo pravo Kristusovo vero; dokler ni mogoče več doseči, moramo delati na to, da se vera o Kristusu na novo oživí. — Na Nemškem pride pa še to, da protestantje sovražijo Rim in v tem slepem sovraštvu raje gredó z narodno-liberalci, ki so že davno vso vero med staro šaro vrgli. V angleški cerkvi sovraštvo do papeštva in katoličanstva ni tako na daleč razširjeno in globoko vkoreninjeno, kakor ravno na Nemškem.

Telegrami.

Dunaj, 4. febr. Bolgari so med svoje točke za mirovno pogodbo tudi sprejeli zahtevo po vojni odškodnini, ktero bo za nje Turčija od Srbov tirjala.

Atene, 4. febr. Oboroževanje se nadaljuje, vojaki se v Tesaliji skopičujejo. Tudi štiri torpedne ladije se pričakujejo. Grško brodovje je v Chalcisu.

Pariz, 4. febr. Kamora je sprejela peticijo, da se bodo prodali kronini demanti. Kar bodo za nje dobili, iz tistega bodo ustanovili blagajnico, iz ktere se bo delavcem pokojnina plačevala. Vlada se bode podvizala, da peticijo prej ko prej reši.

Umrli so:

2. febr. Franc Marout, hišni in zemljiščni posestnik, 78 let, Kravja dolina št. 4, pljučnica.

V bolnišnici:

3. febr. Urša Ocvirk, gostija, 70 let, vodenica.

Tujci.

3. febr.

Pri *Maliču:* Stern, Petziwal, Oberländer in Schiller, trgovci, z Dunaja. — Janez Gröger, fabrikant, iz Sternberga. — Slevan in Koncezny, trgovca, iz Gradca. — Karl pl. Strahl, c. k. okr. sodnik, s soprogo, iz Stare Loke.

Pri *Slonu:* Naumann in Königsberger, trgovca, z Dunaja. — Legat in Herbarn, zasebnika, iz Trsta. — Leopold Sonnenberg, trgovec, iz Dombovara. — H. Mikula, zasebnik, iz Dvora.

Pri *Bavarskem dvoru:* Andrej Muri, posestnik, z Jezera.

Pri *Južnem kolodvoru:* Franc Brivec, trgovec, z Dunaja. — Vivoda, posestnik, iz Loža.

Pri *Avstrijskem caru:* Franc Jellersig, voj. penzijonist, iz Gorice. — Janez Plivar, zasebnik, iz Tabora. — Vinc. Levstik, nadučitelj, z Vrhnike.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje zrakomera v mm	Stanje toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
4.	7. u. zjut.	728·82	— 4·8	brezv.	megla	0·00
	2. u. pop.	729·72	+ 1·4	sl. szp.	jasno	
	9. u. zveč.	732·32	— 1·1	sl. svz.	del. jasno	

Gosta megla zjutraj, jasno po dnevi. Srednja temperatura — 1·5° C., za 0·7 pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

5. februvarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl. 15	kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 40	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 „ 60	„
Papirna renta, davka prosta	101 „ 30	„
Akcije avstr.-ogerske banke	872 „ —	„
Kreditne akcije	298 „ 50	„
London	126 „ 50	„
Srebro	— „ —	„
Francoski napoleond.	10 „ 01	„
Ces. cekini	5 „ 93	„
Nemške marke	61 „ 95	„

Od 4. februvarija.

Ogerska zlata renta 4%		101 gl. 45	kr.
„ papirna renta 5%		93 „ 45	„
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld.	114 „ 50	„
„ Länderbanke		114 „ 40	„
„ avst.-oger. Lloyda v Trstu		621 „ —	„
„ državne železnice		265 „ 50	„
„ Tramway-društva velj. 170 gl.		205 „ —	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	128 „ —	„
4% „ „ „ „ 1860	500 „	140 „ —	„
Državne srečke iz l. 1864	100 „	171 „ 10	„
„ „ „ „ 1864	50 „	169 „ 50	„
Kreditne srečke	100 „	177 „ —	„

(1) **Služba**

občinskega služabnika

je razpisana pri županstvu v Krškem. Letna plača 180 gl. postranski zaslužek blizo 100 gl. in prosto stanovanje. Prošnje do konec februvarija t. l. na županstvo v Krškem.

Kongo - cevke.

Najnovejše za kadilce, kar ni prav nič zdravju škodljivo.

Veljá jih 100 le 85 kr. in so pripravne za vsakega, naj že kadi cigarete, smodke ali viržinke. Razpošilja jih raznovrstne proti povzetji (8)

tovarnična zaloga Julija Weiss-a

na Dunaji, I., Rothenthurmstrasse Nr. 23.

Vožnji red c. kr. priv. južne železnice.

Z Dunaja v Trst.

Postaje		Jadrni vlak	Brzovlak	Poštni vlak		Mešani vlak	Osobni vlak
Dunaj	Odhod	7·— zvečer	7·— zjutraj	8·50 zvečer	1·20 popold.	—	—
Mürzzuschlag	„	10·29 „	10·20 „	2. 5 po noči	5·20 „	5·55 zjutraj	—
Gradec	„	12·28 po noči	12·50 popold.	6·— zjutraj	9·20 zvečer	10·50 dopold.	—
Maribor	„	1·49 „	2·27 „	8·20 „	11·30 po noči	2·32 popold.	—
Pragarsko	„	2·16 „	—	9·— „	12·10 „	3·35 „	—
Celje	„	3·15 „	3·53 „	10·30 dopold.	1·45 „	6·— „	6·— zjutraj
Laški Trg	„	—	4· 9 „	10·46 „	2· 4 „	6·23 „	6·22 „
Zidani Most	„	3·51 zjutraj	4·44 „	11·40 „	2·45 „	7·11 zvečer	6·58 „
Litija	„	—	5·29 „	12·33 „	3·43 „	8·32 „	8·13 „
Ljubljana	„	5·12 „	6·14 zvečer	1·29 popold.	5·40 zjutraj	10·20 „	9·21 zj. Prih.
Postojna	„	6·30 „	7·55 „	3·37 „	7·50 „	1.58 po noči	—
Št. Peter	„	6·52 „	8·19 „	4· 8 „	8·22 „	2·48 „	—
Divača	„	7·19 „	8·53 „	4·46 „	9·— „	3·59 „	—
Nabrežina	„	8·16 „	9·39 „	5·54 „	10·14 dopold.	5·40 zjutraj	—
Trst	Prihod	8·42 „	10. 5 „	6·30 zvečer	10·50 „	6·30 „	—

Iz Trsta na Dunaj.

Postaje		Jadrni vlak	Brzovlak	Poštni vlak		Osobni vlak	Mešani vlak
Trst	Odhod	8·30 zvečer	7·— zjutraj	10·— dopold.	6·30 zvečer	7·10 zvečer	—
Nabrežina	„	9·19 „	7·32 „	10·51 „	7·17 „	8·44 „	—
Divača	„	10· 3 „	8·27 „	11·57 „	8·31 „	11· 5 „	—
Št. Peter	„	10·33 „	9· 3 „	12·54 popold.	9·25 „	12·34 po noči	—
Postojna	„	10·51 „	9·24 dopold.	1·21 „	9·51 „	1·16 „	—
Ljubljana	„	12· 7 po noči	10·52 „	3· 7 „	12·20 po noči	5·— zjutraj	5·45 popold.
Litija	„	—	11·31 „	3·57 „	1·15 „	6·17 „	6·55 „
Zidani Most	„	1·24 „	12·40 popold.	4·59 „	2·22 „	7·50 „	8·12 zvečer
Laški Trg	„	—	1· 3 „	5·22 „	2·47 „	8·25 „	8·44 „
Celje	„	1·59 po noči	1·20 „	5·42 „	3· 8 „	8·54 dopold.	9· 5 zv. Prih.
Pragarsko	„	3· 2 „	—	7·13 zvečer	5·— zjutraj	11·15 „	—
Maribor	„	3·29 „	2·50 „	7·58 „	5·55 „	12·30 popold.	—
Gradec	„	4·55 zjutraj	4·25 „	10·25 „	8·20 „	4·35 „	—
Mürzzuschlag	„	6.57 „	6·50 zvečer	1·47 po noči	11·47 dopold.	9·35 zv. Prih.	—
Dunaj	Prihod	10·— „	9·55 „	6·— zjutraj	4·10 popold.	—	—

Druge železnične zveze na Slovenskem.

Št. Peter—Reka.

		zjutraj	zjutraj	popold.	zvečer
Št. Peter	Odhod	7· 5	9·15	4·20	9·40
			dopold.	zvečer	po noči
Reka	Dohod	8·49	11·17	6.18	11·42
		zjutraj	dopold.	popold.	zvečer
Reka	Odhod	5·45	10·25	5·25	8·15
			popoldne	zvečer	
Št. Peter	Dohod	8· 8	12·32	7·50	10·16

Divača—Pulj.

		zjutraj	zjutraj	popoldne	zvečer
Divača	Odhod	7·33	9·15	4·52	8·57
		dopoldne	popoldne	zvečer	po noči
Pulj	Dohod	11·—	1·15	9·56	12·10
		zjutraj	zjutraj	popold.	popold.
Pulj	Odhod	5·—	7· 5	12·22	4·20
			dopoldne		zvečer
Divača	Dohod	8·15	11·46	4·26	8·22

Nabrežina—Gorica.

		zjutraj	zjutraj	dopoldne	zvečer	zvečer
Nabrežina	Odhod	4·—	8· 9	10· 8	5·48	10·—
Gorica	Dohod	6·40	9· 4	11·23	6·59	11·37
		zjutraj	zjutraj	popoldne	zvečer	zvečer
Gorica	Odhod	5·—	9·24	4·45	8· 9	10·30
Nabrežina	Dohod	6·41	10·41	6·52	9· 8	—

Zidani Most—Zagreb.

		zjutraj	zjutraj	popoldne	zvečer
Zidani most	Odhod	4· 5	4·40	12·55	5·15
Zagreb	Dohod	6·33	9·12	4· 9	7·42
		zjutraj	popoldne	zvečer	zvečer
Zagreb	Odhod	8· 8	1·20	6·40	10·10
		dopoldne			
Zidani Most	Dohod	10·59	4·25	11·20	1· 4

Pragersko—Kaniža.

		zjutraj	zjutraj	zvečer
Pragersko	Odhod	3·35	9·35	8·10
			popoldne	
Kaniža	Dohod	6·17	1·15	11·35
		popoldne	zvečer	zjutraj
Kaniža	Odhod	2·45	11·20	5·20
Pragersko	Dohod	6·12	1·28	8· 7

Maribor—Celovec.

		dopold.	popold.
Maribor	Odhod	9·15	3· 5
		popold.	zvečer
Celovec	Dohod	1·52	7·30
		popoldne	zjutraj
Celovec	Odhod	1·55	8·—
		zvečer	popoldne
Maribor	Dohod	6·—	12·10

Izdajatelj in odgovorni vrednik Josip Jerič.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.